

Vilka havsfrågor intresserade medborgarna?

I oktober–februari genomförde vi i stället för en sedvanlig webbenkät en medborgarenkät på plattformen Howspace-plattformen, där deltagarnas svar på våra tematiska frågor var öppet tillgängliga för alla och svaren bildade en debatt mellan deltagarna. Plattformen gjorde det också möjligt att aktivera debatten, som utnyttjade flera olika informations- och materialtyper.

På plattformen kunde

- svar ges på våra frågor (inga flervalsfrågor)
- deltagarna kommentera och diskutera sinsemellan, samt
- svar fås direkt av Forststyrelsens personal.

Bred och mångsidig debatt

Medborgardebatten handlade bland annat om

- allmänt intresse för och relationen till havsområdena,
- erfarenhet av Forststyrelsens åtgärder och tjänster,
- den marina naturens mångfald,
- havsvindkraft,
- fiske,
- friluftsj- och rekreationstjänster i skärgården samt
- naturskyddsområden.

Varje ämnesområde väckte kommentarer, frågor och uppmärksamhet. Sammanfattningsvis ville medborgarna diskutera följande teman:

- **En ständig förändring pågår i havet**
Vi behöver information och uppföljning om havets status och förmåga att reagera på förändringar.
- **Att röra sig i skärgården och till havs är en medborgarfärdighet**
Stöd och vägledning ska ges för medborgarnas färdigheter i att röra sig och vistas på havet på ett hållbart och säkert sätt.
- **Marina näringar bör samordnas**
Det ställs stora förväntningar på havet, både vad gäller energi och livsmedelssäkerhet. Dessa ska samordnas.
- **Skärgården är inget museum**
Tydligt avgränsade och sammanhängande naturskyddsområden spelar en viktig roll. Samtidigt bör man inte äventyra livet i skärgården eller möjligheterna att idka näringar och färdas där.

Diskussionen om de olika temana kan sammanfattas på följande sätt:

Hållbarheten sätter upp ett ramverk för användningen av havet

- **En ständig förändring pågår i havet och havsområdet.** Detta kräver uppföljning samt rapporterings- och reaktionsförmåga på kort sikt men också på längre sikt, upp till 50 och 100 år framåt.
- **Att röra sig i naturen och upprätthålla relationen till naturen upplevs som en finländsk medborgarfärdighet.** Man önskar att naturturismen i havsområdena ska stödja denna färdighet. Samtidigt borde turistströmmen styras till hållbara mål och turisternas egna hållbarhetsfärdigheter borde förbättras.
- **Näringsbelastningen upplevs som utmanande. Hanteringen av den kräver planering och samordning även med användningen av markområdena.**
- **Fiskarna och fisket – både yrkes- och fritidsfisket – kan företräda en ekologiskt hållbar, inhemsk livsmedelsförsörjning.** Detta måste möjliggöras genom olika åtgärder med beaktande av fiskarnas tillväxt och tryggheten av en tillräcklig fångststorlek.

Havsvindkraften är en viktig del av energiomställningen, men kräver lokal samordning

- Vikten av havsvindkraft som en del av energiomställningen identifieras och erkänns i vida kretsar. **Samtidigt upplevs det besvärligt att samordna havsvindkraften med näringarna och med natur- och landskapsvärdena.** Man är också orolig för konsekvenserna för havsbotten.
- Byggandet av havsvindkraft bör koncentreras till närheten av befintliga objekt. **Samtidigt ses olika lösningar för parker och konstgjorda öar också som möjliga.**

Det råder efterfrågan på inhemsk fisk

- **Medborgarna är bekymrade över fiskerinäringen.**
- **De som deltar i diskussionen vill förbättra utbudet av inhemsk fisk i livsmedelshandeln samt den inhemska fiskens förmåga att konkurrera särskilt med importerad lax.** Detta skulle kräva att förhållandena för att idka yrkesfiske och fiskodling tryggas, men också till exempel en konkurrenskraftig konsumentprissättning.
- **Även konsumenternas egna val av matfisk bör påverkas och konsumenternas valmöjligheter utvidgas.**
- **Fisket bör dock inte ses enbart som en näring och livsmedelsförsörjning, utan också som ett socialt och kulturellt fenomen som också har betydelse för uppbyggandet av relationen till naturen.**

Havet är personligen viktigt för oss finländare

- **För deltagarna personligen är skärgårdshavet, utflyktsmålen och öarna viktiga möjligheter att ladda upp, en unik och värdefull del av Finland samt "veckans höjdpunkt som är värd att vänta på".**
- **Likaså erbjuder skärgården och havet möjligheter att erbjuda kunder och intressentgrupper unika upplevelser som man inte får på annat håll.**
- Det behövs dock mer information om bl.a. hur man rör sig i naturen till havs och i skärgården, hur man respekterar naturen och hur man tar i land under fåglarnas häckningstider. **Att röra sig till havs och att bete sig på ett hållbart sätt borde vara en medborgarfärdighet.**

Motsättningar mellan naturskyddet och skärgårdslivet bör inte skapas

- Ett naturskyddsområdes viktigaste uppgift är att i ett enhetligt och klart avgränsat område utesluta användningsformer som är skadliga för naturen. **Naturens hållbarhet utgör ramverket för all verksamhet.**
- Samtidigt bör man undvika motsättningar mellan naturskyddet och jakt eller fiske som utövas under hållbara former. **Medborgarna lyfte särskilt fram de sälbestånd som upplevs som skadliga.**
- Diskussionsdeltagarna ansåg att skyddet inte heller får representera "övergivande", utan det behövs ett aktivt grepp som också beaktar kulturen, levnadsförhållandena och transportbehoven på kusten. **Skärgården är inget museum.**

Naturrensursplaneringen för havsområdena är långsiktig strategisk planering för en hållbar användning av statsägda vattenområden. Planeringen görs tillsammans med intressentgrupperna.